Оплачено по расчету

СИЙЛАХЬЧА ОКТЯБРЬ-ХОЛСТАМ!

Масса-а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Советеи Министрий Советеи орган («СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 133 (5083). | КІИРАНДИ, 7 ноябрь 1971 шу. | Маҳ 2 кеп. | Газет арадувл 1923 шера денз

КЕРДА ЗАМА КХЕЛЛА ЦІЕЙ

Тахан 54-гІа шу дуз Сийлахьйоккхча Октябрьски социалистически революцІ! Советски нохча эггара бочагІа дола ЦІей да из. Дуйнен тІе эггара хьалха Октябро хьайІиллоб адамий иразеркха кхоненга бода никъ, керда зама кхоллара тІадерзоьдиьд халхьий революционни низаш.

— Даьнъала хилла дерригдуйнен History керда зама—дуне революционни кердадаккхара, капитализмагара социализмага довлара зама хьайІилла Сийлахьйоккха Октябрь!

КПСС ЦК ТІехьехамцара уж дешаш деккаш да тахан мехка массе миІе. Вай мехка халхьий арадешнад шоаІ хьамсара цІей дедде.

Хозьяннай, кийчьенна тахан Нохч-ГІалгІайче. Лапаш я цІей бойрахкаш, тІехьехана лозунгаш, транспаранташ. Масса а метте дех зовне иллеш.

Октябро боьдончура ираза новкъа хьакха Нохч-ГІалгІайче йоккха промышленности, механизированни юртбоехаьн, дегІаьна культурен йола республика а хинна дІаэттаи. Цхьа дезал сонна, баттайна даккаш а кхьаьвгеш а дукха кхьмаш да вай республике.

Уж сийлахь-доккхий хувцамаш карагІдаьннад Коммунистически парте ленинскин къаьмий политике тешаме кхоачашъяр бахьан долаш. Нохч-ГІалгІайчен къхьегамхой шоаІ берригга низ тІабаьхІйте къхьегаш да КПСС XXIV съезда решеннеш сийленца кхоачашъяра.

Къхьегама толамашца некъ-бахьнаб дезача ЦІеннна республика промышленность боллоьй. Хьанал хьалха, 27 октябре, кхоачашйир цар продукцена реализаци хрен керттера изделеш арахецаре 10 беттa план. СоаХ цу юкъа арахецанчуьа 9 процент дукхагІа хилар арахецна продукци. Хьалха боахама планагІа лаьрхІачуьр дукхагІа хул из. ЧІоагІга дегІаьдахкад хьалха боахама керттера доаькъош: механдьатта доахк, механдьатта чахкдоахка, газови, машенашъю промышленность.

Производства экономически стимулировани чІоагІъярах, къхьегам Іилман ларда тІе, вІашТІехьбаккхарах, хьалха баллхашта механизаци а еш дикагІнаьла технологи юкъехкехьярах къхьегама оаьарле лаьхьеннай 9 процент.

ИйсагІга пятилетка хьалъярча шера план толамца кхоачашъяра тІехьа яьржача социалистическе хьаьс цьалца лаг «Октябрьнефть», «Сунжанефть», «Старогрозненфть» мехндьттеи гази йоккхача управленей, Грозненски химически комбината, производственно - товарни контора, Аникиноьв цІегІаьчА Новогрозненски мехдьатта чакхдоахача завода, «Грозненгро» энергетически управление, электромеханически завода, «Электроприбор» завода, Грозненски ремонтно - механически заводе коллективашца.

Планеа совгІа эзарашца сома продукци арахецЦІ Октябре чийна республика промышленносте болхлоша.

«Чечингансельстрой» трестемеханизаце управленеи коллективо сийленца кхоачашдир ЦІей сийна тІаийца социалистически декхараш. Хаьнал хьалха, 28 октябре, кхоачашйир цо тІишлой - мостаьнен белий шера план, хІоьта тІишлон машенаштеи механизмаштеи эксплуатаци яра план — 107 процент.

Доккхий толамаш даьхьад республика юртбоахама къхьегамхоша а. Цар тІехьхоачашъяьй паччахьалкхенга ялат доахара план, прогрессивни методашца кийчьдьд домкъар, агротехника дикагІа лоархІачА хана, удобренеш а ехкаш, дІедийнад гурахь дуе дерригга ялат.

Цхьаьдолча боахамаша хІаьнале кхоачашъяьй паччахьалкхенга шура, дулх, фуаш доахара шера план.

«Социалистически яьз вІашТІехьйоккхийга дІаьо тоадерах» бола КПСС ЦК социам арабаьннаьчул тІехьагІа къьстта шерагІа яьржай республике социалистически яьз. 225 эзар сего дешъ лоаш хІанз яьа тайп-тайпарча формашка. Царех 130 эзар сег коммунистически къьхьегама тІехьарча боламе даьхьа лоаш ва. 20 коллективе вийнай коммунистически къьхьегама коллектив яьх цІи. 65842 саг коммунистически къьхьегама ударник ва.

Промышленени предприятешка, колхозашка, совхозашка шерра яьржай «ІІхе шера план — диъ шерА яьа инициатива.

Тахан уьх номер тІе республика къьхьегамхоша дуеЦ Октябра накъьбоагІаш шовшта карагІдьннараш.

Цхьабакъда, белгалдаккха доза кердача пятилетка хьалхарча шера план толамца кхоачашъяра дІаьо яьз а чІоагІагІе къьхьега дезилга. Шерагіа йоаржае еза социалистически яьз яьра предприяти, колхозе, совхозе. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, боахама кулгалхой декхарийла да «Социалистически яьз вІашТІехьйоккхийга дІаьо тоадерах» болча КПСС ЦК соцмо дІадехьача тайпара яьржача хьаьс кулгалде.

— Советски Союза къьхьегамхой—вийнад, КПСС ЦК ТІехьехамаш тІе. — Пятилетка керттера декхар — социалистически экономика низ болаш ларда тІе хьалха вахара хьаьс дикка лаьхдар толамца кхоачашдара бола тешам да вай вовш ихо ца деш къьхьегарІ

Уж дешаш, дерригча советски хилиьо сенна, дегчура къьобалдьь тІаийца Нохч-ГІалгІайчен къьхьегамхоша.

Дегаш ураэтта къьхьегаш да уж уьх деношка КПСС XXIV съезда решеннеш сийленца кхоачашъяра.

Марксизма - ленинизма байракхе кІал, Коммунистически парте хьалленца ленински новкъа БІубенна коммунизма концепция доде советски хилиьо. Советски Союза арахьара ленински политика — из машарен хилий доттагІалеш, империализмана, реакцена, тІема дуьхьал къовсам лоаттабу дерригга низаш ихотадара политика я.

КПСС XXIV съездо тІаийца мешара программа кхоачашъяра хетавь тайп-тайпарча мехашка уьх тІехьъярча хана дуьхьа вижташ вай вай партеи правительствени кулгалоцца.

Дуйнен тІерча миллионаш болча мехьа вай мехкаьра безам совбаьккхаб вай арахьарча политически курсо, къьстта КПСС ЦК генеральни секретарь Л. И. Брежнев Францен ГДР-ен хиларо.

Советски Союзо даьн хьаллаш шиЙ кортамчьхьле бахьан ниггеравлени агрессорашта дуьхьал къовсам лоаттабоь дола хилиьо.

Вай мехка доахача толамаша дуйнен тІерча дерригача мехий хилий дегаш урааттаду мешар, пергІато, демократи, социализм бахьан лоаттабоча къовсаме.

Даьнъана а хилла, чІоагІ а пойла вай сийлахь-йоккха Даьхе — Советски Социалистически республикАй союз — мешарен социализмаш низий чІоагІвло!

ДІАЙХА МОАРШАЛ

Советско - монгольски доттагІалла историе чуьх — Советски Россеиен Хьалхьа Монголеиен юкъе доттагІалла отношенеш оттаярах болча соглашенеш кулгаш яздаь 50 шу ладарца дувзаьдена новкъосташа Л. И. Брежнева, Н. В. Подгорне, А. Н. Косыгина геттара дІайІиг моаршал дуьй телеграмма аьзьйгай Монгольски Халкъа Республика кулгалхошка Ю. Цеденбалаген Ж. Самбуген.

Хоаттача моаршал тІа белгалдоаккх юкъарчал доашшаш Л. И. Лениннен Сухэ-Батерен дакъа а лоашш оттаьйца историческени соглашенеш Монголена эггара хьалхара дуйнен хІанз яьа тайп-тайпарча формашка. Царех 130 эзар сег коммунистически къьхьегама тІехьарча боламе даьхьа лоашш ва. 20 коллективе вийнай коммунистически къьхьегама коллектив яьх цІи. 65842 саг коммунистически къьхьегама ударник ва.

Промышленени предприятешка, колхозашка, совхозашка шерра яьржай «ІІхе шера план — диъ шерА яьа инициатива.

Тахан уьх номер тІе республика къьхьегамхоша дуеЦ Октябра накъьбоагІаш шовшта карагІдьннараш.

Цхьабакъда, белгалдаккха доза кердача пятилетка хьалхарча шера план толамца кхоачашъяра дІаьо яьз а чІоагІагІе къьхьега дезилга. Шерагіа йоаржае еза социалистически яьз яьра предприяти, колхозе, совхозе. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, боахама кулгалхой декхарийла да «Социалистически яьз вІашТІехьйоккхийга дІаьо тоадерах» болча КПСС ЦК соцмо дІадехьача тайпара яьржача хьаьс кулгалде.

— Советски Союза къьхьегамхой—вийнад, КПСС ЦК ТІехьехамаш тІе. — Пятилетка керттера декхар — социалистически экономика низ болаш ларда тІе хьалхара вахара хьаьс дикка лаьхдар толамца кхоачашдара бола тешам да вай вовш ихо ца деш къьхьегарІ

Уж дешаш, дерригча советски хилиьо сенна, дегчура къьобалдьь тІаийца Нохч-ГІалгІайчен къьхьегамхоша.

Дегаш ураэтта къьхьегаш да уж уьх деношка КПСС XXIV съезда решеннеш сийленца кхоачашъяра.

Марксизма - ленинизма байракхе кІал, Коммунистически парте хьалленца ленински новкъа БІубенна коммунизма концепция доде советски хилиьо. Советски Союза арахьара ленински политика — из машарен хилий доттагІалеш, империализмана, реакцена, тІема дуьхьал къовсам лоаттабу дерригга низаш ихотадара политика я.

КПСС XXIV съездо тІаийца мешара программа кхоачашъяра хетавь тайп-тайпарча мехашка уьх тІехьъярча хана дуьхьа вижташ вай вай партеи правительствени кулгалоцца.

Дуйнен тІерча миллионаш болча мехьа вай мехкаьра безам совбаьккхаб вай арахьарча политически курсо, къьстта КПСС ЦК генеральни секретарь Л. И. Брежнев Францен ГДР-ен хиларо.

Советски Союзо даьн хьаллаш шиЙ кортамчьхьле бахьан ниггеравлени агрессорашта дуьхьал къовсам лоаттабоь дола хилиьо.

Вай мехка доахача толамаша дуйнен тІерча дерригача мехий хилий дегаш урааттаду мешар, пергІато, демократи, социализм бахьан лоаттабоча къовсаме.

Даьнъана а хилла, чІоагІ а пойла вай сийлахь-йоккха Даьхе — Советски Социалистически республикАй союз — мешарен социализмаш низий чІоагІвло!

Ший денал болча авангарда — МНРП хьаьхленца 50 шера ше кхо ца деш къьхьегаш монгольски халкъо доккхий толамаш даьхьа социализм хьалъеча, МНР-ас хаддаьнца арахьара машар безд политике лелаяр бахьан долаш из чІоагІга доарХІ дуйнен дерригача прогрессивни низаша. Советски Союзоь кхьча социалистически мехкашеи новкъостал деши хьалдоашшин хиларца чІоагІаьо д а дувнаш, шийна гонахьа империалистически паччахьалкхенца тоха гІийрта карташ бохайир МНР-ас, мохк шеррача дуйнен халкъашта юкъерча арена тІа баьккхар.

ДоттагІалла отношенеш оттаярах болча советско - монгольски эггара хьалхарча соглашене ах бІаь шу диэара юбилей белгалдоаккхаш, МНРП XVI-ча съезда решенеш кхоачашъяр, МНР дуйнен халкъашта юкъерча позицеш дІаьо а чІоагІъеча, машераи дуйнен хьалкъашта юкъерча кхерамзленнен тІехьа лоаттабеча кхьовсаме керда тодамаш дахар доаш лоаца боаккх оаха шоана а Монгольски Халкъа Республика берригача къьхьегамхошта а, йоах моаршал тІа.

(ТАСС).

КПСС ЦК Политбюро, СССР Лаккехьарча Совета Президиуме, СССР Министрий Совете

Л. И. БРЕЖНЕВА ФРАНЦЕ ЯЬЧА ВИЗИТАХ

КПСС ЦК Политбюро, СССР Лаккехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето, КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лаккехьарчу Совета Президиума члена новкъоста Л. И. Брежнева Президента Ж. Помпидуен французски правительствеи хьийХа Франце яьча визита итогашца а хьежа, бизза могаьбир дуйнен халкъашта юкъе боккха доарХІан бола ГІулакх а хинна дІаэтта из визит йолча хана Л. И. Брежнева баь болх.

Президента Ж. Помпидуца, Франце паччахьалкхен кхьча деятелашца новкъоста Л. И. Брежнева даьча хьамаьдаша, уж хьаьмаьдаш дарах цхьана тІаийнача документаша, новкъоста. Л. И. Брежнева французски къьхьегамхошца хиннача вІашагІкхетаранца кердача, кхы а лаьхдагІга лагІа тІа доахаш лаьхду дерригача дозаьхошкара, эггара хьалхарІа политически даьхьа а долаш, вІаши леладу советско-французски ГІулакхаш. ЛаьрхІа болча, Советски Союза цІерагІа Л. И. Брежнева, Франце цІерагІа Ж. Помпидус кулгаш яьздеш документаш тІа кхьостаьйна шин мехка вІаши леладеча ГІулакхий приняший боккха доарХІам да СССР-ан Францеен юкъера отношенеш дІаьо а дегІайолаьяра. Шин мехка юкъе вІаши леладу экономическе ГІулакхаш кердА перспективаш болаш хилар а белгалдаьхкад.

Визит хиларгІа кхы а чІоагІеннай шин мехка халкъий хьашташта Советски Союзан Францеен юкъера традиционни доттагІалла отношенеш. Йолаш йола дуйнен халкъашта юкъера проблемаш машарен инициоцеен хьостаьра, тІема кхуьрачІ дІадахара, дуйнен халкъашта юкъера кхоккхан лаьхІбара, Европе а дегІачача дуйнен тІа а кхерамзле чІоагІъяра дуйнен халкъашта юкъерча отношенешка хаддаьнца йола фактор а хинна дІаэтташ лаТТ СССР-ан, Францеен юкъе вІаши леладу ГІулакхаш.

Къьхьгта боккха доарХІам боллаш да переговораш йолча хана чІоагІдаь а дегІаьдоладаь а дола европейски континенте латтача ГІулакхий хьала хьакъехьара СССР-ен Францен позицеш чІоагІга цІьхьатарра хилар. ЛоарХІаме гІа баьккхаб кхерамлеи вІаши ГІулакхаш леладарен дешай хьакъехьа Европа юкъера совещани 1972 шеррехьа а гуьлъра новкъа. Европа кхоккхан лаьхІбаре машар хьаллацирен ниъ дІаэо бага айхьа вІаши ГІулакхаш леладе кийча я СССР-н Франции. Шаьхкг а моах лаьхда тІехьалатт тІаийнара доаэнаш доахде йиш йоацаш хилар, чурча ГІулакхашта юкъе ца лелхар, цхьатарра бокъо хилар, ший доІаме хилар, низ юкъеболабара кхерам тІатесаьлга тІа ца ший ерриГача европейски паччахьалкхенна дуьнцаре йоацаш леладаре.

КПСС ЦК Политбюро, СССР Лаккехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето раьза хинна белгалдоаккх новкъоста Л. И. Брежнева Франце визит йолча хана Президента, Франце правительства, французски халкъа доагІонгахьара СССР-цен Советски халкъашца доттагІалеи дикача дагарен уйлаш хилар.

Коммунистически боламе, мешар безаеча паччахьалкхенна, дерригга дуйнен тІерча демократически общественноста боккха мах бІаь йолча новкъоста Л. И. Брежнева визитах дуйнен халкъашта юкъера кхоккхан мелбар ІаллаІ деча юкъе лоаца доарХІаме да хьаьс хилар, цо новкъостаьл дир дІаэо а тайп-тайпарга общественни строй йола паччахьалкхенан машаре яьра принципаш пайдане дола вІаьн леладу ГІулакхаш практически дегІаьдоладаьра.

СССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

№ 236

1971 ш. 7 ноябрь г. Москва.

Новкъостий салтийн, матросашн, сержанташ а старшинаш а!

Новкъостий эпсараш, инарал аш, адмиралаш!

Советски Союза къьхьегамхошца, Герзашцара Низий тІемхоша, социализма вежаранца доаца мехкий халкъашца, дерригача прогрессивни адамаша тахан чІоагІга дезлу Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 54 шу дуза цІей.

Из деза цІей вай Даьхено дезлу наьха творчески хьинар керда айденнача хьалдика. Советски Союза къьхьегамхошца шоай низаш ансамблоаь КПСС XXIV съезло кийчьен коммунизм хьалъера сийлахь-йоккхий планаш толаме кхоачашъяр духьа доаттабеча кхоасаме. Керда толамаш даьхьад экономика, іилма, культура дегІаьхкулаца. ТІа-тІа духхагІа лаьхлу советски наьха вахара хьаьс. Кхы а айхагІа хиннад СССР халкъий сийлахь-йоккхача дезаЦ дохаргдоаца доттагІаьл.

Коммунистически партен Советски правительствен дерригІа чаьхьбоаьх социалистически содружества мехкий цхьоагІон кхотадаьлара дІаэо чІоагІлара, халкъий машарн кхерамзлен Іаллаьшара, нрахьарча политика ленински принципаш найсса чаьхьлагІа тІаийбаьь ниъ. Советски Союзо вежаранца доаца социализма мехкашеи тІаГІертта кхьовсан доаттабу империализма агрессивни тІийца балхаьнца духьала, массе оагІорахьара гІон новкъостаьл ду Индокитая халкъашта, цІенхаьтта кхьовсан доаттабу Гаргарча Мадхьоьлене эзраьльски агрессех хьаьхиннарш дІаьлаьр духьА, Европеен дерригача дуйнен тІарен кхоккхан дІаэо кІаьлбар духьА.

Дуйнен халкъашта юкъера кхоккхан кІаьлбара новкъарле е, тІемаш хьеДергдоаца кхераме кхуьрачІ доаттаде. халкъий машарен кхерамзлеи актуальни проблемаш кхьостаьлга ґаьнадаккха гІерт агрессивни империалистически гІоэзраш. Цу хьаьлалка вай Даьхеи обороний низ чІоагІбара даим йоаэхо ю Коммунистически партен Советски правительствен.

Коммунистически партена гонахьа айхха кхотабеинц бола советски тІемахой фе лаТТ Сийлахь-боккхача Октября карагІдьннараш йоаредеш. Цар тІаГІертта эргаДоЦаш тоаю шоай тІема говзал, доагІаьл дола даьхьа лоаш вай мехка коммунизм хьалъера ГІулакхд юкъе. Социалистически содружества вежаранца доаца мехкий эскаранца цхьан- мугІаре а этта Советски Эскаран ТІемаФорда Флотен тешшаме нордау машарен социализмаш ГІулакхе.

Новкъостий салтийн, матросашн, сержанташ а старшинаш а!

Новкъостий эпсараш, инарал аш, адмиралаш!

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 54 шу дизар даьхьала душ аз шуо, хІаьнзара техникеи герзи іомдечА, тІемА кийчо лаьхьъена, тІема дисциплина чІоагІъеча оаш кердА толамаш дахар лоаш доаца боккх аз шоана.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 54 шу дизар белгалдаккхара АЗ ПРИКАЗ ЛУ:

Тахан, 7 ноябре, ноггитарча ханах 20 сазьвт даьлча, вай Даьхен столице - турпалча городе Москве союзни республикай столицашца, турпалча городашца Ленинграде, Волгограде, Севастополе, Одессе, турпалча «крепосте Бресте тхьаь итт артиллерийски залпагІга салют яьа.

Даьхьала хилла вай Сийлахь-йоккха Даьхе — Советски Социалистически Республикай Союз!

Даьхьала хилла турпаь советски халкъан цун майра Герзашцара Низаин!

Хоастам хилла вай халкъ ленински наьхьагІа коммунизмага дугача Советски Союза Коммунистически партена!

СССР оборона министр
Советски Союза Маршал.
А. ГРЕЧКО.

1971 ШЕРА 10 БЕТТА ПРОМЫШЛЕННОСТЕИ ТОРГОВЛЕН СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ КХОЛАЧАШДАР

	1971 шерера социалистически декхараш	1971 шера 10 беттa кхоачашдаьд	шера деца процент
Планал совгІа тайп-тайпарча продукцинен изделиетен реализаци яр млн. тоннаш			
«Грозненфть» объединене планал совгІа мехкдьатта даккхар эзарашца тоннаш	16	14,6	91
«Грозненфтехимзаводы» объединене планал совгІа мехкдьатта чахкдьаьхкарен мехкдьатта химеи тайп-тайпарча продукташца реализаци е млн. сомаш	150	107	71
Планал совгІа продукцена реализаци ертьаг:			
машенострое ние металлообработкан предприятеша эзарашца сомаш	5	8,4	168
айгача промышленносте предприятеша эзарашца сомаш	700	438	63
хьуна хьу чахкйолхачен промышленносте предприятеша эзарашца сомаш	340	—	—
паччахьалкхенен кооперативни торговле ГІолла планал совгІа товарашца дохха млн. сомаш	1800	4292	238
	2,9	—	—

МОСКВА. ЦІе майда. В. КУН ОВЕИ, Б. ТРЕПЕТОВЕИ сурт. ТАСС фотохроника.

ОКТЯБРА БАЙРАХА ХАЛ-

КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛАША ДУВЦ

Тха дош чIоагIа хургда

КХОЙПТА шу совгIа ха я Нохч - ГIалгIай гIишлошьерша управлене СМУ-4 тха бригада къахьегаш йолу. Цу шерашка дукха лоарIаме объекташ цальпай 52 саг чуоаIаьча тха комплексин бригада. Царех 44 саг массех говзал йолаш ваг ЦIенош дотт, аьшка бетонни изделеш монтаж ю, тхов тулл, бетон хьаьо.

Тха бригаде къахьегаш ва 3 коммунист, 12 комсомолец, 4 депутат. Массанна хьокхам тел коммунисташеи комсомольцашеи. Уж керте латтача зееношка шерра яьх бозрасьлий декларан толам. ца хьоагаьдар. Цох докхка беркат доалл, — хIара смена тIех. ихоаьчашлу ший нормаш.

Иштта къахьегача тха бригаде коммунистическе къахьегаме сийлен цIи елан йолу 1963 шера. Цу цIера сий лакха лоаттадеш хьаБоагIа бригаьлера гIишлошьерш.

Кордева пятилетка план 3,5 шера ихоаьчашле дош дженнад оаьа. Из ихоачашдергиилар къаьта хьаьхьонх уьх шера оаьх доаьачу толамаша, ХIанз 1972 шера май бетуа чотах гIишной - монтажин балхаш деш я бригада. Ер шу чиндалелхьа бригада хьаьдеетта КПСС Нохч - ГIалгIай обкома лаьрхIа доле цIенош, «Учкекан» 5» яа цIа, № 2 болчу банк котельин, «Горный ключ» яьлча кооперативан цIен шоаьлаг йолу этаж, кхьаьарца а.

Тха бригада нийтта дешнаш къахьегар цхьа бераш доацаш дац. Бригадера йоккха опыт йолча гIишлошьерша, шоай къахьегаш кхетамца вIашIтIехьбоккхера доккха новкъостал ду. Шин сменагIа болх бу бригада, хIара декадагIа итогаш ю. Хьалха латтача смена опыт шерра дIайоьмIит, цох пайда за вокх смена. Кхоьачамхилал кирпич, бетон, цемент кхьйола материаллаш йолча хана цхьаболча болхлошца скопьашца графикагIа са а лойаш шоатIдIинаьхьи шIран, дийнахьи а тIехьа болх бу. Иштта къахьегар бахьан долаш тха вIашIтIехьдоаьл механизмех, машинех дикагIа пайда эцш. Бригаьра йисте а яьнна дIайоьдча сменаш тIайоьгIача сменаш эцш материаллаш IалашIю.

Тха бригаде цхьа дезал санна къахьегаш ба дукхичча тIамех бо, ца гIишлошьерш. Царна юкъе ба эрсий, ноччий, гIалгIай, украинцаш, эрмалой, кхыча къамех болх мах. Тха комплексин бригада вIашагIа елан болх бе болешенча уьх 13 шера нагахь саг къаьстеваш тхоцара. Уж, берригаш а тха бригаде къахьегаш ба. Цудухьа масанне, я гIишлошьерий говзал, къахьегама оьсарле лакха я.

Къахьегаш кхетамца вIашIтIехьбаккхарах, хIара болхлочуьн массех балха говзал хилараь, болх сеца латташ цхьаьна мотт нийсъ, лац тха бригада. Нагахь санна кирпичк йоацаш бисача болхлой монтажин балхаш де дIаоьтт е штукатурин балхаш ду.

ЦIоагIа пайдаьн гIулаьх да тха бригадера анкордна - премиальн систематIа болх беш хилар а. Цу методо вIаьстIехьдоаьлий брак ца еш болх байта, къахьегама оьсарле лакхе, болхлоца эцаш дола алапн дукхагIа хилийтI. Юкъера лаьрхIача тха бригадера хIара болхлочу бетта эцаш дола алапн 180 сомагера 270 сомага кхоьч.

Иштта къахьегаш тха бригадина дукха совгIаташ тIийнаш, Сийлен грамоташ еннаш цIен Нохч - ГIалгIай АССР. Лакхехьарча Совета президиумо, гIишлошьерийн гIишлошьена матераллийн промышленность болхлойн профсоюза обкома, Нохч - ГIалгIай гIишлошьена управлене, хIаьта Октябре 50 шу дузача хана СССР Министрий Совета Сийлен книжка тIа дIаьхьийла тха бригада.

КарагIдайначух хоачамбаьв Iаьц гIишлошьерш. Шоай болх кхы тIа а тоьбара цер Iомаьо хьаьла латтарий дийнаьйола оьмо. Дукха за йоацаш бригаьрера гIишлошьерша Iомаьйр «Зеленоград-строй» гIишлошьена управлене СУ-114 яьа. Лобни керте латтаче комплексин бригада опыт. Боахма расчет производственна юкъеьхьара гIулаьх кердача тайпара дIадоладийла цо. Цу методагIа болх бир тха бригада Грознера 68 квартира йолу цIа хьалдева хана. Из метод пайдаьн хилар къьгIа гучадаьлар гIишлошьерашца, хIана ваьча хьалдеш лаьтта цIа планагIа лаьрхIочуьн 80 ди хьаьхьгIа йистедаьккхар. Из метод бригада производственни совещане йийца а йийца 1972 шера дена цу юкъе яьа лаьрхIад.

Толамаш кхы а дикагIа хила йиш ер тха бригаьр, нагахь цхьаьна дола хоачамбоьцарш децаре. Дукха моттигаш нийсъ ханнаьха кирпичш, маркхал, кхийола эша материаллаш йоацийш. Цу гIулаьхьашца тIехьатетт болх.

Цхьаьбакъда, из иштта дела а тха бригадера гIишлошьерашца массаьа санна дийна а, сина а хьаьдерзца керда гIирсеш.

Ш. ХАДЖИЕВ.
Нохч - ГIалгIай гIишлошьена управлене СМУ-4 комплексин бригада бригадир, Социалистическин Къахьегама Турпал.

ГIИЛМАХОША Д У В Ц

Уьх деношка республика Iилма учреждениешка хилар тха корреспондент. Цун хаттараша жоп хуш Iилмахоша дувц:

ГОРНИЙ Геннадий Иванович, Грозненски механикаьта института Iилма-техкама сектора кулгалхо:

Тха институтА Iилмахоша хьалхашка латтА деккхаьй ма позаьане да хьалхьх чх цифро. Дуттьхьа чх цхьаьн шеца Iилман техкамен даьвах паччахьалхьхенна 2.5 миллион сом ахча ходе ленкхиййла та чхо. е сохьаьрчча ах миллион сом дукхагIа.

Механьхьатаьнен гаьвадаьнна 20 совгIа техкама болх чакхбаьккха лерхI даьа чх педа. Цу юкъе: техническин Iилмай докторов А. И. Гужова, техническин Iилмай кандидата В. Г Тетова хилгал а деш бу «Механьхьатаьн гаьн тIаьан транспортина IаьнатIхьаьо» яа болх. ИнститутА Iилмай конструкцех яь говрелгаьтI 50 сеполатоп IаьнхьийтIай вай республика механьхьатаьн районин инженерно - технологическин службашкеи. Цаьрех пайда йийеш болх бе цьнаьчаьа «Горгазнефть» объединенна тIаьна пайда 30 эзан сом за. Бетонна къаьстаьнен хенан да механьхьатаьн тулбаьн чуоа мчхх ца йийтар а. ИнститутА еррина механьхьатаьн технологе кабелна коллективан техническин Iилмай кандидат Б. М Поповов ка ях болх бен «Ингибитоваш» яьа хIамаш а етташ механьхьатаьн тулбаьн кIезигагIа чуьхьийтаьа балхаш ду цаьо. Къаьстта дика пайда ян тха методах «Малгобекнефть». «Грозснефть» механьхьатаьн газн йоахьча управленей коллективашца.

Профессораша Г. Л. Сухарева, С. С. Штейнберга, доцента В. Л. Галина кхы цхьаьна Iилмахоша, студенташа дакъа а лоаьцаш Къилбаьседа Кавказера хийн бон цIенаьра тIаьбоаьлаьх кхы цхьаьн бокхга болх - я бе бен.

10 совгIа профессор, 70 Iилмай кандидат, иштта преподаваталаш, студенташ ба институтО чакхдаьха дезийна техкама балхашца юкъе даьсьа лоаьцаш.

* * *

ХАДЖИЕВ Наьиба Саламбек, Грозненски механьхьатаьн Iилмех-техкама института (ГрозНИИ) Iилмай сектора кулгалхо:

Уьх шеца, тха институтА коллективе кагарIаьлаьнна толамех доаьхIамегIаьр за промышленнох хатаьлаьтоваш чуьг йоле неолиташ аьа а хеташ цох пайда эцаьеболна гIулаьх вIашIтIехьдикхо. Цо торо хилийтI тIаьнарна промышленности установкашкера доаьккха бензин дикка тухкаьгIа хилийтA. Из деча ГрозНИИ институтера заькъ лоаьцаш хилар хаст-каста гургда шоана укхаза уьх тайпара сурт: Байматаьевна гонахьа гIулбенна боллдой а, царна е газет лешаш, е ненда хIабар дуьйцаш ю а. Иштта тешаме ихоачашу шийна тIаьнарна общественни гIулаьх гIишлоп участка агитатора.

КПСС XXIV съезда болх дIаьболаьдалаьхьа Ленина парте ваьа уйла йолаш вар. Дукха ха йоацаш шуна дега лаьттар ихоачашкилар: - КПСС членалла кагилдет ваьв цох!

ХIанз кхоьа коммунист хьинаьр къахьегаш ва Сийлаьх - йоккха Октябрьски революце 54 шу дузача денна тIехIикача хьокхамашца кагьвахара.

В. АЛАЕВ.

«СЕРДАЛО»

2-гIа оагIув, 7 ноябрь, 1974 шу.

КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛАША ДУВЦ

ЛАЬТТАН БЕРКАТ

Тха совхоз керттерча дакъе дупхи шурен яьхкара постам бо, лаш я. ХIаьта мишта латт боахма къахьегамхой хьайбай продукци яьхкарен: из паччахьалхенга йоькарен гIулаьхьий. Доаьха толамаш лакха да. Иит бетта планагIа 840 центнер тIехтетIа дезаьа юкъера лаьрхIеча 1020 центнер дуьлх тIехтетIайтI хьайбаьта совхоза болхлоца. Цу гIулаьхо торо хилийтар шера планагIа 150 центнери социалистически дехкарегIа 220 центнери дезаьа паччахьалхенга 433 центнер дуьлх доаьха!

Из тоьаьн боаьнхьаьа лаьрхIа къахьегама хьокхамашца пойтаьш хьаьхьийтар Iаьхий ледаьечча Дамаева ПаьтIимаьтан Зебирова Баьнхьатен.

Лоаьа деш совхоза доаьрийй къахьегама хьокхамашца а. Иит бетта планагIа 9820 центнер яьа ехача 10140 центнер шурга дIаьеннай цар паччахьалхенна.

Доаьрийта юкъе доахенгара боаьккха шурга алсамъяьккара ярьжача социалистически яьхе хьалхе латт доаьрийш Ваццаьева Зара, Асхабова Тумиша. Царех хIарана итт бетта беттана Iаттагара юкъера лаьрхIача 2300 килограмм шурга яьккхай. ХIаьта щера планагIа хIара Iаттагара Тумишас — 2200 килограмми Зарас — 2300 килограмми шурга яьхха еаьш яр. Кхоачашкий цхьаьн Iаттагара шурга яьккхара шера ткан Имурзаева Пазус а.

Тха боахма хьайбаьш ледаьеречча кердева пятилетка уьх тIаьлеар, ча шера кхоьалгIа квартале дезаьча толамашта лакха мах бир районе. КПСС райкомен райисполкомен керара яьре тела Цю байрах ваьр совхоза хьайбаьш ледаьеришта. ХIаьта из деза совгIат районе кхыча боахмашца дIа а деккхийтаьра хьинаьр къахьегаш а ба тIехьаьрча хана.

ХIанз из кхо ца баьш тIадоаьгIаьче шера боккхагIйолча юртбоахма продукцена кийчо еш ба боахама хьайбаьш ледаьеарш а аьарой а.

Планал дукхка совгIа Iалашдаьд цхьаьдоа доаьхар. Иштта йоа планал 6250 центнери ча — кхоссен дуьстагIе Iалашдаьд уьх шера. Тоьаьн болаш кийчийтI сколс а. Цун совгIа план боаьшашъ а уьх шера эгIара хьалха технолоГ ерриг боаьнаш ларна а ешш 750 тонн сенаж а еллай лаьттагIа. Белгалдаьнна доагIа дерриг доаьхар фермашта кхоьа дIаоттаьдьлга.

Доаьхар дулла, хьайбаьта хий меладу, чуьг нуьхаш арайоька кхидоле балхаш ду механизмаш, тховнаш тодаь, дикача коренга кнагаш теха хьайбаьш чуоаьадера кийчо болаш латт помещенеш а.

Шоайла шерра социалистически яьх а боаьрийй агротехнически дикагIа йолчу цана совсоборотагIа хьежна дикагIа доаьа дIаоттаьдьлга.

Доаьхар дулла, хьайбаьта хий меладу, чуьг нуьхаш арайоька кхидоле балхаш ду механизмаш, тховнаш тодаь, дикача коренга кнагаш теха хьайбаьш чуоаьадера кийчо болаш латт помещенеш а.

Шоайла шерра социалистически яьх а боаьрийй агротехнически дикагIа йолчу цана совсоборотагIа хьежна дикагIа доаьа дIаоттаьдьлга. Цу доаьхIамерна мероприятеш, ца ваьдаьдаьш юкъе а доаьлаьш, керттера терпам лоаттаьберга совхозе кулгалхоша, партийн организацие дIаьхо йолаьча хана а.

А. КАГЕРМАНОВ,
Урус - Мартана района «Гой-тинский» совхоза директор, Социалистически Къахьегама Турпал.

КОММУНИСТАША ТЕШАЛ ДУ ЦУННА

КхоалагIа шу мара дан Нохч-ГIалгIай гIишлош хьалъеча управлене йолча специализированнай СМУ комсомольца Баймурзаева Вахита болх бе. ХIаьта а дика хьалхарчо вIаййийтIад по пий цIи. Дика болхло а. тешаме новкъост а ва яь, ваьа тешаш ду хьонача тухбоккхачарна управлене коллективна. Сиесаьр Баймурзаев масса йолча хана кийча ва аьаьн а кхыдола хатар йиккха болх сецаьча мотте тIаьхача. Дукха ха ялаье из хоачамбоацар дIаьдийкха.

Делкъа хана садоIача сатьаьта

«СЕРДАЛО»

2-гIа оагIув, 7 ноябрь, 1974 шу.

ДОТТАГIАЛ

ДУККХАЧА хана деза тоссаьденнад «Красный молот» завода болхлоштен «Старооскольский» совхоза хьаьхьегамхойтен юкъера доттагIаьл. Денгара денга чIоагIлуш латтт из. Ахархота массаза новкъостал ду завода машенашъераша. Совхоза хий Iаллидара чIоагIа яьа лакха давлени лоьш йоа 8 вадвижка, 1 токарин станок, доахIийна хий металдера лаьрхIа йола 10 металлически ший, барда дIа-ioха кхаьхьара эша 8 емкость, металлически соалоз, иштта кхийола оборудованн еннай завода совхоза. Дукха новкъостал даьд машенашъераша ахархотта электрооборудованена ремонт еча, тайп-тайпара инструменташ IалашIеча.

Цхьаьбакъда цох кхоачамбе лаьрхIа баьц завода машенашъераш. Уьх тIехьарча хана совхозера дукхкача болхлоштА тха заводе Iомаьйр токара, электрика, электросварщика говзалаш. ЧIоагIеннад тха заводеи совхозеи комсомольцашеи хагарх о ш т е и ужьера буьзмаш а. Уьх тIехьарча шин шера дукхазза а концерташ тайнна заводА художественни самодеятельносто кхийка хьинаьр ахархоштА. Дукха методическни новкъостал даьд цар совхоза культура цIенн библиотекан болхлоштА.

Уьх шера совхоза шефскни коллективо даь балхаш 1700 сома маьха да. Цо торо хилийтай совхоза болхлоштА дукхагIа юртбоахама продукци яьккха.

Цун совгIа аьхан хана «Красный молот» завода машенашъераш балхаш деш хилар совхоза кхаька. Къаьстта чIоагIа новкъостал дар цар шекара сеселана оасар деча хана, хьайбаьта доахьар кийчдеча. Массехх бетта совхоза кхаьнкара ялат чуэнача болх беш хилар тха завода транспорт. ТIехдика цIа къахьегарца белгалдаьлар шоферашца Г. Стаценко, С. Бурчиев, В. Чекулин, Ф. Романов, Ф. Федотов. Иштта шерраза шерра чIоагIлуш доагIа тха завода коллективанен совхоза болхлоштен юкъера доттагIаьл.

В. КОВАЛЕВ,
«Красный молот» завода профсоюза завкома председатель.

Даькъала хийла болхлой классеи колхозни ахархойи цхьоагIо! ЧIоагIлойла советски общества йохаргйоаца идейно-политически цхьоагIо!

(КПСС ЦК ТIаьхьегамашцара).

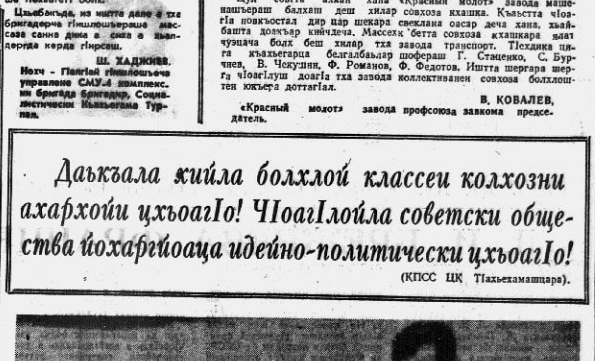

ПЯТИЛЕТКА хьалхарча шера дика къахьг Грозненски электромеханически завода литейни цеха коллективо. Къаьстта деза совгIат кийчдаьл цо Сийлаьх-болкхача Октября 54 шу дузача денна. 10 бетта план 26 октябре кхоачашъ йийца болхлоца, планал совгIа цер арахийцйе духха продукци. Иштта хьинаьр къахьегача коллективо карара па йоалийтаьр яьх бетта лелаьр завода карара кара тела. Цю байраьх. Белгалбаьлна дика къахьегаш ба цига формовщикашца Тарасин Анатолий, бригада бригадир Ветерханов Султан, Отанесов Левон, Месромов Джалал, Штепа Николай, Антонов Виталий, Рудновский Александр, хьайбаьш. Цар смении нормаш массаза тIехьхоачашъю.

СУРТА ТIА: Ветерханов Султан (аьдехьара хьалхарча мугIаьрчо, шолдагIаьр) керте латтА формовщикий бригада кийчьььа продукцеча хьожаш я.

И. ПЛИЕВА сурт.

НАЬСАРЕРЧА «Электроинструмент» завода цехаша юкъе хьалхара мотт дIаьхенан уьх шера механически цеха коллективо. Дикача къахьегама толамашна наьсаенай из Октября деза цIейна а. Итт бетта планн тIаьнйца социалистически декхарашца ханал 6 ди хьалха хоачашдаьла завода керттера лоаьрхIача цеха болхлоца. Планал совгIа арахийцйе эзарш сома маьхх продукци.

Къаьстта дика къахьегаш ва токарь Елаев Мухарбик, автоматчик Романов Лев, цеха мастер Итаев Ийса, шлифовщица Калинина Зина, токарь - револьверщик Куриев Iумар, сцхьаьаьа.

СУРТА ТIА: (аьдехьара аьтехьа) токарь М. Елаев, шлифовщица З. Калинина, автоматчик Л. Романов, цеха мастер I. Итаев, токарь-револьверщик I. Куриев.

С. ХАКИЕВА сурт.

БОЧА ЦIЕЙ...

ОКТЯБРА деза цIей къаьстта бочА да «Октябрьнефть» НГДУ коллективна, хIанз аьлча цу дезачА цIей-цIи лелаьш я тха управленен. Иит бетта планн Октября цIей сийна тIаьнйца лаьхкар 36,6 эзар тонн «Iаьржа доШи 23 октябре хоачашдийр цар. Иитт бетта заданел сийна даьккхар 36,5 эзар тонн «Iаьржа доШув», 11 миллион кубически метр газ.

Хьадоаьккхача механьхьатаьен газаген IаьдодА мах лолбаьрх, планал совгIа продукцена реализацаьн яьах уьх шера паччахьалхенна планагIа лаьрхIачуьн совгIа баьн пайда 574 эзар сом да. Къахьегама оьсарле лакхьара задаьн 3,1 процент тIехьхоачашъяьй механьхьатаьхоша.

Уж толамаш доахача хьинаьр даьккха лаьцаьд управленен рационализаторашца изобретателашца. Цар укх шера кийчььйй 444 рационализаторски предложенин. Цаьрех производствана юкъейяьхьа 393 рационализаторски предложенне паччахьалхенна 70 эзар гарта сом пайда баьйй.

Цу цифрашца хьаьта хьалхьех цхьа дезал санна бергтийна къахьегача эрсашца, ноччашца, гIалгIашца, кхыча къамех болча мехдаьттахоша дохха толамашн. Белгалаьшна дика къахьегаш я П. И. Хапенко керте латта № 2 болча районна инженерно - технологически службА воккхагIолча геолога А. П. Литвиненкос, кхы дукхлачер а. Цар хьийца къа зезьа довнзар, Скважинно хIанзалеьа эзарш тоннаш мехдаьттен миллион кубически метраш гаьн еннай.

Из чоалхане болх беча хана дукха халонаш нийсьелар. Масала, хий пIенду сооруженеш ца хилараь мехдаьттА дукха хий уьтт дар. Из бахьан долаш связаьнна цхьаьн юккъа дIаьхийла. Дукхха къахьега дийзар мехдаьттаьнера хий къахьоетадера керда ремен толмаш. Инженерно-технически болхлоца А. С. Бодванова, Л. Е. Блудова, В. М. Морозова, хьинчар лаьрхIар мехдаьттаьнера хий къахьоетадера гидравликанин сепараторех пайда эца. Цу сепараторца цхьаьнгIа на деррига лаьтта цIоагIлойла ноябре аьхе а даьккха, Сийлаьх-бокхгача Октября цIей сийна кхы а 120 гектар лаьтта аьхар цер.

Механьхьатаьнера даь мунтаьрна техника хIанз тоьо дIаоттаьеш ба совхоза механизаторашца, Комбайнаш йоацаш, деррига юртбоахама техника яьарх беттА тоаьлъ яьхха социалистически декхар тIаьнйца цар.

Уж толамаш даькара доккха новкъостал дар совхозе бергадаьшта, фермашта юкъе а йоькача социалистически яьхо, болхлой къахьегамцара моральни материальни безам сообаьккхера вIашIтIехьхача мероприятеш. Шоай болхе задаьнен тIехьхоачашъе болхлоштА аьчан премеш тел, хьаьта социалистически яьхе котало яьккхарашта аьчан премеш ларалар совгIа кердера кара тела Цю вымпелаш, ваьх болх совгIагIаш тел. Цуо совгIа цар балха опытах совхозе, хIара бригаде арадуьлача пенгаьтий оагIонашца дувц.

Цу доаьхIамерна мероприятеш, та, кердедарш юкъе а доаьлаьш, керттера терпам лоаттаьберга совхозе кулгалхоша, партийн организацие дIаьхо йолаьча хана а.

А. КАГЕРМАНОВ,
Урус - Мартана района «Гойтинский» совхоза директор, Социалистически Къахьегама Турпал.

КЕРДАЯА КОТАЛОНКИ!

КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛАША ДУВЦ

БІУБЕННА ГІА БОАХАШ

Сийлахь-бокхчана Октябра 54 шу дизара сийна доккхий тоолашчу дальад тха колхозхошца. Укх цІийна кенъ-боагІаш цар дьхоча толамех цхьадарш дувца бозам ба са.

Керттерча дькъе тха колхоз Жа леладенг а. Тхьаь цийта заар устагІа ба тха. КІезнга жа дец уж. Хіара устагІа дозал тІа а кхетийташ, царна тІера лорга тха хов а доккхашца нъхьегаш ба тха колхозера толашагІа боца жа Іуй, Коммунистически Къхьегама ударникаш Шаршев Мамбет, Пеплоченко Дмитрий, лоьмашка жа леладенг боца Эльдерханов Тиса, Яхотов Асламад, кхьбараш.

Масала, Шаршев Мамбета ше леладенг жа Іуна хіара бІаь жийна тІехьара нъхостабІаб 132 Іаьхар, хІаьта хіара устагІанна тІера лерга тха 7,2 килограмм да. Цун соагІа цхьаьхка юкъера а ца боаийташ хьалкеебе вІаштіехьдьнад цуч.

Бархіаг1ача пятилетке лакъа толамаш дахарах Октябрьскан Революце Орден еннача Пеплоченко Дмитре лоьдлийташ цхьа БІаьрг хьокхамаш. Хіара цІунтонна тІера уст шера цо лергад 7,2 килограмм, жийна тІера 6,5 килограмм тха, бІаь жийна тІехьара кьоостабІаб юкъера лаьрхІача 133,3 Іаьхар.

Уж сийна дика жа леладенг тха хилар бакъвен долиш планагІа 195 тонна тха дикхка плян йолча оьхх дехкар 268 тонн, Хіара устагІанна тІера зачетан боармагІа лерга тха 7,7 килограмм хилар. Колхозе гІолла лоьрхІам бечА цІера бІаь жийна тІехьара хьоастабІаб 120,4 Іаьхар.

Тха жа леладенг боккха зомаш ба из.

Жа леладенг бучашш ихьа а цІиа белгал ца бІаьчаь барбІаг дьвгІенашка дІа а дІга доаждейл бола жаІуй. Жа леладенг Эльдерханов Тагаев Яхотов Асламадан дозал тІанхетийтарца цІьана хіаранна тІера 8,5 килограмм тха лергар.

Колхозе фермашка да 2000 бежен, царех 600 бетташ бола етт а болаш. Цу доахангара уж шера 1150 тонн шура якхха плян яр тха, дечна доп дер из 1250 тоннага дІанхоачле.

Таханарча денга тха фермашца рапорт ду дечна дош кхоачашдерах.

Хіара беттана іаттагара 2600—2800 килограмм шура якхха ІвШ-тІехьдьнеш, доаркшата Лишпаева Александрайна, Сотникова Варварайна, Аксбрнова Аннайна, Мусаева Розайна.

Хіанз хьалгІаг1ачА шера а шура лох ца йолийташ, хьаьбаш диза а дерста а доаш, йІайкача помещешка доаттадера меп эшар дьдд фермашка. Планал дуккха а дуккагІа а йолаш 5000 тонн йоІ Іаьлашв дош денналар тха колхозхошца. Бакъда фермашца кохе арГІашка еттар 5070 тонн а. Цунах кепашка яр 2071 тонн я. Агрохимлабораторе эчка анализ 80 процент йол цІьоолагІча классех я.

Укх шера дуккхьаьхка орцш чу еллаІ оаре 1972 тонн сенаж. Из планагІа лаьрхІа а ялер. ПланагІа 1300 тонн кийчде дезаче ча а кийчдьнд 3336 тонн. Оаха дош денналар 11 заар тонн силос юийчьа, Іаьлашьар 13205 тонн я. Складашка дІаоттадьнд 433 тонн бакъда витаминен хьовр а.

Колхозе сиконца хьалъеш лент хьаьбаІ комплекс. Хіанде доаха чуоттадьнд 400 Іаьтта лаьрхІа шин коровинке, нитта ях ьынай дечкача доаханна а, Іаьсашта а лаьрхІа помещенш.

Дизза хурдеч мотт сона сай къамаьл ихьшка балхаш дерашца цІийначА. 4300 гектар оахам ду лаьтта да тха колхозе. Цунах 3100 гектара тІа гурахь дуе ялет да. Хіара гектара тІера 22,3 центнер алет чуйлаш укх шера цу майден тІера. Из зьуьнъан кхебечА бе-ГанІбьнна механизатораш ба Эскерхонов Дика, Герасев Іаьлудин, Стороженко Иван, Ялаташ чуэца къьстта дика къьхьийгар Кучеренко Михаила, Федин Виктора, кхьбараша. Кхьшкера балхаш дика а, ханал хьалха а чакдоахача дочкха данъа лаьцер тха кьонча коммуниста, механизатора Бадин Юрас, коммуниста Нугаев Лаьчас.

Толамаш дахара тха колхозхой орцегІбьхар «Социалистически хьх вІаштіехьдьнеш» діаГоо а тоадарах» бочка КПСС ЦК соцамо. Из соцам бАйзачуя тІехьаГа шераГа ярмар ях къьхьегаГахошта юкъе.

Кхы а да са тха тоаша бозам бо-лаш: діадахача шера тха колхозе тІабена цІена пайда 2860 зааР сон бар, хІаьта уж шера хьалхарча 9 бетта яьна итогаша хьаьхьекар из 2717 зааР соц болга. Уж цІен-ца кхо миллион сон пайда а пуш шу чакхдаккха лерхІ оаха.

Таханара ярзе вакар шоашта денналар Октябрьскан Революци болча а хоаш, дезаче дечкача оаха соагІаташца нахьабІаьхьаб тха колхозхой. ДіаХо йодача хана кхы а дикагІа къьхьега дош а ду цар.

В. ТАБАЦКОВА,
Шелковской района «Комитетерн» колхоза председатель, Социалистически Къьхьегама Турпал.

Тха интервьюр

Цахаддаш йоаккхо

Наха бытовой гІулакхаш дечга мишта дегІадоагІа республике, аьнна хаттар дер тха корреспондента наха бытовой гІулакх дара министрага С. И. ИНАРКАЕВ-ГА.

Наха бытовой гІулакхаш дечга хьаьхьеха партех хьалхашка оттадаь декхарш хоадам болаш а, бехкоахкаме а да, — аьлар цо. — Цхьа-дале укх пятилетка шерашца бытовой гІулакхаш делга шоозга дегІадоалладе деза, шоозлагІа-дале ярташкарча моттигашка гІулакех дар городашарча боарамга ахоачале деза.

ДІабаЬача итт бетта вай республикерча бытовой гІулакхаш дара йолча еррига предприятеш наха дьь гІулакхаш 762 зааР сона мальха да. Вента аьлча ДІадаХача шера уж ханица нийсйина, бытовой гІулакхаш делга 11,6 процент лаккденнад укх шера.

Къаьстта боккхача лоарХіаме да юртаншкарча моттигашка бахча наха ду гІулакх тоаделга. Из хьаьхьех укх цифраша. Нагакха саьнх, ялхе белгал ма дарра, наха дерригА ду гІулакхаш укх шера республике 11,6 процент дуккагІа хиннадалее, юртаншкарча моттигашка 20,1 процент дуккагІа дьдд бытовой гІулакхаш дІадахача шера ятт бетташ.

Дуккха а тайп-тайпара а да тха предприятеша бахача наха ду гІулакх — дьь бІаь тайпара.

Наьха бытовой хьашташ кхоачашдара хьаьхьеха цу тайпара толамаш даха тха торо хулийт, цкъа-дале, укх шера БайнАча ятт бетта республике бытовой гІулакх дара барХІ объект болх бе йоллаийтаро, хІаьта цар чу а хьаьхха йоллаш хиннарашца а кердА, лакха производительность йоАа, нуГашца ду балхаш ЮкъерА доаха вай хиннара оборудованн оттаяро. КердА объекташ болх бе йоллаийтайта керттерча дакъьк юртаншкарча моттигашка. ХІаьта бытовой гІулакх дечо предприятеш оттаяй ЦхьА миллион сона мальха технологически оборудованре 1560 единица. Царех я хІамаш ятта автоматически машинаш, программин управлен йоЛа хьоанаЛ ІІаЬоА машинаш, паровоз-дуШи маьнсенаш, къьхьегаш оа-сарле лакха йоЛа хІамаш тера машенаш, дуккха хиЙЛОЛа оборудованн. Цу дерригА гІулакхашца торо хилийтАй нахА бытовой гІулакх дечА предприятей болхой къьхьегАма оаХаре лакхЬе а, нАхА гІулакх дара 10 бетта ПЛАН ХЬОАЧАЬЬЕ а. Республика предприятеш укх шера БайнАча ятт бетта 100,9 процентА ялхечАца лакхЬЬЙ къьхьегама оаХаре, хІаьта нАХА гІулакх дара ятт бетта заланА 100,2 процент ХЬОАЧАЬЬЙ. Геттара дика къьхьийгАд Сунженский, ШЬЬЬА районий бытхомбинатий «Рембытехника» объединене коллективашца.

Ер шу чакхдоаллаш наха бытовой гІулакх дара ях а хьоъ предприятеш боах бе йоллаийтара республике, царех шиъ юртаншкарча моттигашка. ТІаккха ях а наьха бытовой хьашташ дуккагІен дикагІен ХЬОАЧАЬЬЕГАРА.

ТОЛАМИЙ ШЕРАШ

ДІНАЛЕН къьхьегама сийлаХь ниКъ хьаБенаб НоХчГІалгІайчен къьхьегамашца вай Сийлахь - йоккхача Дахен халхьий нежийошца болча дезаЬе, Коммунистически парте кулгаца.

СийлаХь - йоккха Октябрьскан революци йІаЛедьХа экономически тІехьайнца паччахьа Россе юстара моттиг ер хІинЬара Ноче-ГІалгІай АССР, хІаьта ду тІера доккхийча Іаьмна ружьхьел пайда да геттара во эцар.

Менжадьхьта промышленность кхІуна меЛкашкарча капиталистий кара яр, цун техническен боарах геттара доха Бар. Промышленеца кхІуна. доаЬьошта юкъе . тоЛашагІа дар—ше а кустарни хиннА юртобохьма бедал чакхдоахар. Юрта бохьам дегІабоагІаш бацар, хьаьяина продукци дІаКхоаллаш бар. Революци йІаЛедьХара Ноче - ГІалгІайче нагакьа сІЬ дийна воаЬ мохк бар.

Советски Іаьдад латтача шерашка чІоагІа дегІаена промышленности юрта боахамх болаш йола толенна республике а хинна дІаЬтийй Ноче - ГІалгІайче.

Ерригача республике йоккхча продукце ухьь даьхьх шиъ даькъа промышленности доаккх хІаьЬ.

1970 шера йоккхача промышленносто арахийца еррига продукци 1913 шераца нийсйина 100-ца сонгІа дуккагІа хилар.

Керттера дакъа да меЛкашкарча промышленность, 1970 шера яьхкар 20 миллион сонгІа тонн меЛкаьштаг 4,5 миллиард кубометр газен. МеЛкаьштА дакъаЬгІа диЛлича меЛкаьрча меЛкаьштА районашца юкъе ПчелагІа моттигА Кьилбаседа - Кавказе хьалхара моттигА лоаЬ республика.

Республика меЛкаьштА чакхдоаХа промышленность доаЬгІаЬ. Луш я меЛкаьштА чакхдоаХа йоккхий заводаш газех синтетически ятилон спирт, фенол, ацетон, полиэтилен, кхьйоЛа продукци йоЬха меЛкА этарА йоккхА, гІчаЬех цаГІ йоЛа хІмийчеЛ комбинати.

Республика промышленностА тайп - тайпара доаЬхой предприятеш шоай продукци дуйсе 40 меЛка кхуьЬийт.

КхаЬан промышленносто доаЬхошта юкъе белгалара моттиг йІаЛоаЬ кхьаГІар меЛ коопераци доаЬхошца. ЛоаЬашка чІоагІа йІаЛедаЬ хьуо промышленности.

Республика энергетически мощностаЬ ях миллион киловольтАЬ тІех я.

Республика юртобохьмах пайда эцаЬ дола лаьттаЬ 1,2 мЬлЬЬон гектар да, царех 100 зааР ГекТАр сонгІа — вай сеЛка лаьттаЬ.

Республика юрта боахамА доаЬхІаме доаЬхоо да комсий бешамаш лаьрийн сомий бешамаш лелаЬрЬ. ЭкономикАна дикка - бокхкА ЬеЛЬЬЬЬ ЬЬ хьаЬбаш лелаЬр, цун керттера доаЬхоо — дуйхьи шуриЙнен доаХаЬ леЛадар а ЬеЛаЬ ду тха доаккха жа лелаЬр а.

Город Грозный — республика столица — Кьилбаседа Кавказа йоккха промышленний культурнин центр я.

Городе я 2 институт, 9 техникум, дуккха школаЬ.

МеЛкаьштА промышленность дегІаЬхьуьлара даьхье толамаш дахарах городе Грознена Ленина орденЬ КьахьегАма Шеча Вайрах ордений еннаЬ.

СовеЬски пятилеЬтий шерашка массавоа сот йоаЬзув-дешар доЛшиЬ даьХа социалистически культура йолашц йола республика а хинна дІаЬттай Ноче-ГІалгІайче.

**Кердача пятилетке дехкар а дьь тІаЬоЛжадерца юкъера обрАзованн йоаЬщкийтАрЬ ЬЬЬЬ

Кердадараш

КОТБАЬННАРАШ БЕЛГАЛБАЬБ

Октябра цIей сийна дика толамаш дахарх КПСС Заводской райкома парте бюро решенех районе сийлен Доска тIе бихьаб октябрьски вахте хьалхара моттиг ыяхха болхлой. Царна юкъе ва «Чечнийстрой» трестан машинастроительтан конструкцей завода формощик С. Г. Азиев, СМУ-5 каменщик Б. М. Герасименко, водопроводно - канализационна болхана производственни управление дышкапхьар М. Н. Грузинов, химкомбината слесарь Ю. Э. Ракитский, Н. Анисимова цIеранIна механолатта чаккодахача заводда оператор Д. Н. Наддак, № 12 йолча столове повар Г. Д. Стронова, кхыбараш.

* * *

Керда фусам

Дика кхъхьегама совгIат кийчалаьд цIей лездеча уях деношна Грозненски хьалхарчоьнна Нохч-ГIалгIай гIишлошьеча управлене СМУ-4 гIишлошьерана. Цар хьал дац Грозниерз КизларгIна микрорайонехь экспериментаце дIаденнад 5-эза шайнарг- дац 164 квартира йойа цIа. «Заринца» ваз из кооперативе цIа хьалдеча хьинарг кхъхьийга В. С. Аристов керте ларгаг малярий бригада, Кизларгна, Кьахьегама ЦIеча Байрахьа орден лелаю Цечоев Iаддал-Хьмирз керте ларгаг монтажникийн бригада, В. С. Баматханова кулгаддеча плотникийн бригада.

В. ЛАВРИНЕНКО.

Ленинский хоржамий округе гIолла вай республикерга СССР Лакхехьарча Совета депутаталла хержа вола Ленинский преме лаурерг, гIоргаьвина писатель Сергей Владимирович Михалков хоржархошца вIашагIкхетарга Грозне вена хилар ухх деношка, С. Михалков нийта вIашагIкийттар республика журналисташца а. Гулбеннарг термам а тIаоъзаш къамьл дир цо журналисташца хьалхашка, цIеле цу дукхаха хатаьвашта жоп а дезар.

Сурта тIа: С. В. Михалков журналисташца хьалхашка къамьл деча хана.

Ю. Ющенечна сурт.

* * *

БОЛХЛОЙ КЛАССЕ

Байнача беттан 23-ча дийнахь денз кхоаллаг1ча новбое кхаччалца республикан профессионально -техничеш училищ1ий хьвоалг1ча курса дешаьхьой болхлой класса резервана юкъеьбаьхьаьнга неопознатеш чекхъьхьаьг. Грозниерга училищ1ий дешаьхьой В. И. Ленина цIеранIна майда тIа вIашагIкийттаг-лоора ту гIулакха, хIаьта юртамкарча училищ1ий дешархой —районна центранца.

Грозне В. И. Ленина цIеранIна майда тIа кхоаллаг1ча новбое вIашагIкийттар № 26 йолча училищ1ийн дешархой. Шоай училища выпускникашца, къаьстаьна метеовашта, цIи хеза болча ваха, партийнийн советский болхлоьта хьалхашка дешаьхошца дуо бинер болхлой класса, В. И. Ленина гIулакха мотIаьх тоаш хургхьиларх.

Училища дешаьхой болча баьхькабар нозшефин болчь школай пионераш а, Болхлой класса резервеьхьаьнга дакъалаьбийнар ув пионераша, цар дIадоаг дац гIулакхг тоаш толамца дIакххьаьрчилярах дош а делар пионераша.

* * *

ТУРПАЛ ДАГАВЕХА

«Красный молот» завода «спорта Дворце» кхаь лийнеть Советск Союза Турпал Нуриадилов Хьмалца дагавеха кагиохошца юкъе шо-шоай доламагIа кIаштохаргIа латвра Ерриг-союзни турнир хилар. Низ болаьнагIа баьрий цIи ваха дьаьхIа бав Москвера, Минскера, Ереванера, Витебскера, Кемеранера, Салаватера, Ордженикидзера, Махачкалера, Грознера, Москва кхыча городашца виьклаш.

Вай кагалоаьнатца эгзара хьалхара юкъ болайно баьгаьгIа бавех волча М. Татаркановс, Шпабдинца мичиеза цIи Iаьлаьмте хьла кхаьзар цунга.

Финалаш болча дийнахь хьовса бенаьвашта юкъе хьалхара моттигашка баг тоеннеш — Москвера